

Hörnefors kyrka, Västerbottens län.

Viktiga händelser, relaterade till källor.

1907-1908	<p>Kyrkan uppfördes efter ritningar av ark. Bror Almqvist, Stockholm. Byggmästare var Fredrik Hagberg och Erik Eriksson, från Örnsköldsvik.</p> <p>Ursprungligen var kyrkan tänkt att placeras i Norrbyn för doktor Frans Kempe, men uppfördes istället inne i Hörnefors samhälle. Plan: Brett mittskepp med smalare sidoskepp i norr. Indraget korparti i öster, sakristia i sydöst med ingång i väster. Ett torn med vapenhus i botten, placerat i nordväst. Brudkammare med ingång i sydväst. Kyrkans exteriör är välbevarad från byggnadstiden. Interiörmåleri av Victor Andrén, Stockholm. K. G. Wetterstrand och Thure Lundgren medverkade i målningsarbetena.</p>	<p>Vb museums aktarkiv. Bebyggelsehistorisk tidskrift. Nr 22. 1991. Övre Norrlands kyrkor. Stockholm 1992, s. 218. Dokument från pastorsexp, Hörnefors.</p>
1930-1932	<p>Restaurering av ark. Bror Almqvist.</p> <ul style="list-style-type: none">*Fotrännor och stuprör för att förhindra vittring av teglet.*Takens oljemålade järnplåtar utbytta mot koppartak.*Ändrad färgsättning i interiören. Väggarna, även de i koret, ommålades i höjd med fönstren i en ljusgrå nyans.*Bänkarna ommålades i grått med marmorade ryggar och mörkare marmorade gavlar.*Nya innerfönster av badrumsglas.*Delar av korfönstret och västra fönstret målade med svartlod (tillkom ej på Almqvist initiativ, senare borttaget).*Fuktfläckar uppmärksammade i sidoskeppets norra och västra väggar. Ansågs ej bero på markfukt, utan på läckage i taket. Nytt bruk och tätning med ”Sikanol”, föreslogs.	<p>Burman, Greta. Från träklassicism till tegelromantik –två kyrkor i Hörnefors. C-uppsats. Inst. För konstvetenskap, Umeå universitet ht 1993.</p>
1948	<p>*Den 12 stämmiga orgeln, ersattes med en ny 24 stämmig från Grönlunds, vilken placeras på västra läktaren. Den gamla orgelfasaden fick stå kvar på läktaren närmast koret.</p>	
1959–1961	<p>Restaurering av interiören, efter ritningar av ark. Jaan Allpere.</p> <p><u>Vapenhus.</u> *Befintliga kalkstensgolv riktade. *Dubbla slagdörrar insatta i vindfånget. *Tak, väggar och snickerier ommålade. *Förslag, att toalett och städutrymme skulle inredas under trappan till orgelläktaren (ej utfört). Istället placerades toaletten i brudkammaren.</p> <p><u>Kyrkorummet.</u> *Befintligt kalkstensgolv rivet, tillvarataget och återanvänt i mittskeppet. I mittgång och sidoskepp utlades nya</p>	

<p>kalkstensskivor av samma sort som befintliga.</p> <p>*Flyttning av kortrappa, framåt kyrkorummet för utvidgat kor och katafalkplats.</p> <p>*Rivning av mittskeppets bänkkvarter.</p> <p>*Befintligt trägolv under bänkkvarteren rivet och till viss del återanvänt under nya bänkkvarter.</p> <p>*Träpaneler med skulpterade trägaller uppsatta runt väggarna (ritade av Allpere)..</p> <p>*Sidoskeppets bänkkvarter rivna och ersatta av stolar. Ett sidoaltare installerat här, för konfirmationsundervisning och ungdomsgudstjänster.</p> <p>*Befintlig predikstol borttagen. Genomgång från sakristian till predikstol igenmurad. Ny predikstol av trä och marmor uppsatt i kortrappan.</p> <p>*Befintlig dopfont flyttad. Nisch i den avfasade koromfattningen igenmurad.</p> <p>*Altarskranket vidgat. Nummertavlorna flyttade.</p> <p>*Det gamla uppvärmningssystemet (varmluftsblåsning) i koret utrivet. Därigenom uppnåddes ett breddat kor.</p> <p>*Korets valv som stödde på inblåsningsskamrarna, ersatta med fyrkantiga träkonsoler.</p> <p>*Trägaller uppsatta vid västra gavelfönstret, över orgelläktaren.</p> <p>*Konservering av måleri och altaruppsats.</p> <p>*Valv i sidoskepp och kor samt väggar lagade och ommålade.</p> <p>*Taket ommålat i kassetterna.</p> <p>*Befintlig armatur omhändertagen och kompletterad. I vägghängarna uppsattes ny armatur. Läktarens armatur kompletterad.</p> <p>*Uppvärmning anordnat med nya panelradiatorer.</p> <p>*Befintliga fönsterbågar försedda med badrumsglas, skulle omglasas med antikglas (oklart om detta genomfördes).</p> <p>*Elektriska installationer utbytta och kompletterade.</p> <p><u>Sakristia.</u></p> <p>*Befintlig skåpinredning och trappa till predikstol rivet.</p> <p>*Installerande av andaktsrum i sakristians norra del. Skärmvägg med glasad överdel. Rummet försett med murat altare och takljus.</p> <p>*Skrudskåp installerat.</p> <p>Nivåskillnaden mellan kyrkorummet och sakristian avhjälpas med trappsteg mitt i sakristian, varigenom andaktsrummet och skåppartiet hamnade på samma nivå som kyrkorummet.</p> <p>*Innertaket i sakristian försett med panelbeklädnad.</p> <p>*Ytterdörren i kapprummet dubblerad (försedd med dubbeldörr).</p> <p>*Ett brandfritt utrymme för nattvardssilvret förespråkades.</p>	
--	--

	<p><u>Brudkammare.</u> *Befintligt kalkstensgolv riktat. *Väggar, tak och inredning ommålat.</p> <p><u>Exteriör.</u> *Yttre träpartier; södra ingångens gavelfält, sakristians gavelfält samt södra- och västra portarna konserverade med xylamon behandling. *Spricka lagad i portalens tympanonfält. *Sönderfrusna tegelstenar ersatta.</p>	
1964	*Rivning av gravkapell, uppfört 1900. Nybyggnad 1964 av slammat tegel och granit Ritad av Åke L. 1962 17/10.	Vb museums aktarkiv.
1974-06-25	*Tillbyggnad av befintlig redskapsbod. Godkänd av RAÄ.	Vb museums aktarkiv. Dnr 598/74.
1976-12-28.	Handikapphiss. Redan installerad, godkänd i efterhand 1977-01-25.	ATA.
1977-05-12	<p>Besiktning (förslag).</p> <p><u>Vapenhus.</u> *Ommålning i kyrkans vapenhus p g a flagad färg. Byte av färgsättning istället för den gråa (trista). Underliggande färg visade sig vara i matt gråa nyanser. Vid ommålning rekommenderades att återgå till äldre färgsättning eller befintlig färgsättning.</p> <p><u>Kyrkorummet.</u> *Skadat måleri i taket p g a vattenskador (dock ej figur- och schablonmåleriet). Även fuktskador på sidoskeppets valv. Västra gavleväggen fuktskadad.</p>	Vb museums aktarkiv.
1977-02-08	*Omläggning av yttertak på gravkapell.	ATA.
1977-06-23	<p>Förslag till invändiga underhållsarbeten av målerikonst Stig Hedvall.</p> <p>*Vattenläckor skulle åtgärdas. *Vapenhuset blev ommålat på 1960-talet (den gråa färgen), varvid frångicks ursprunglig färgsättning i mörkblått och ljusgrönt. Ett återställande planerades.</p> <p><u>Föreskrifter.</u> *Färg till målning av befintligt oljebehandlat tak och väggar i vindfång och vapenhus skulle vara av typ akrylat. Snickerier skulle behandlas med ren linoljefärg. *Puts. Skadad på några ställen p g a utifrån inträngande fukt, som åstadkommit saltsprängningar. Detta skulle åtgärdas</p>	Vb museums aktarkiv.

	<p>genom att utfällningar bortskrapades. Putslagning skulle utföras med minsta möjliga avvikelse från befintlig puts. Lagning skulle utföras med kalkbruk (100/500 kalk/sand). *Målningsförbättringar skulle utföras av typ webetonex (Beckers), eller på platsen tillverkad emulsionsfärg av typ äggtempera (en del vatten, en del ägg, en del linolja samt pigment).</p>	
1979-01-30	<p>Invändig ombyggnad av sakristia (återgång till ett mera ursprungligt skick).</p> <p>*En del av golvytan, försedd med en 48 cm hög plattform, med tre trappsteg och en skärmvägg som tillsammans bildade ett andaktsrum. Ändringar inbegrep att plattformen tillsammans med skärmvägg och tillhörande skrudskåp avlägsnades.</p> <p>*Ett nytt textilskåp och skåp för tvättställ och piscia installerades.</p> <p>*En mindre plattform, försedd med tre steg byggs upp för ingångsdörren till kyrkorummet. Plattformen förses med ledstång.</p>	Vb museums aktarkiv. Dnr 1004/78.
1981-03-18	*Utvidgning av förrådsbyggnad. Godkänd av RAÄ.	ATA. Dnr 393-648-80.
1987-06-17	<p>Förslag till åtgärder</p> <p>*Utvändiga underhållsåtgärder i yttertrapporna, vilka behövde riktas.</p> <p>*På utsatta ställen i murarna fanns trasiga tegelstenar som behövde bytas.</p> <p>*Kyrkans koppartak omlagt på långhusdelen för ett 10-tal år sedan (1970-talet). Förslag till nyläggning av kopparplåt även på tornaket.</p>	Vb museums aktarkiv.
1989-1990	<p>Invändiga ändringsarbeten. Rolf Sixtensson, VAB i Umeå.</p> <p><u>Koret.</u></p> <p>*Ursprungliga predikstolen återinstallerad. Den gamla öppningen från sakristian till predikstolen togs upp. En ny predikstolstrappa tillkom. Predikstolens fot kom därefter att stå i framkanten på koret.</p> <p>*De kubformade konsolerna (täckta av teakfaner) under korvalvet, uppfattades främmande. De kompletterades med profilerade avslutningar in mot väggen och täckmålades ljus i likhet med valv- och väggytan. Den infällda belysningen som fanns i arrangemanget, ersattes av lampetter på väggen.</p> <p><u>Sidoskeppet.</u></p> <p>*Nytt arrangemang för kören. Orgeln flyttad från norra väggen i nordöstra travén till östra väggen i samma travé. Sidoaltaret som tillkom 1959, flyttas från nordöstra travén till mittravén (inrett till kapell). Orgeln i furufaner ommålade.</p>	Vb museums aktarkiv.

	<p>Trägaller och panel i detta utrymme borttaget.</p> <p>*I nordvästra- samt mitttravén anordnades ett kapell för mindre sammankomster, möblerat med lösa stolar (befintliga som var i bra skick) samt ett fristående altarbord.</p> <p><u>Mittskeppet.</u></p> <p>*Lösa dynor i de 10 främsta bänkraderna.</p> <p>*Befintlig toalett (i brudkammaren) ansågs trång och otillräcklig. Istället anordnande av ny toalett under läktaren i sydväst.</p> <p>*Kapprum i anslutning till toalett, bokbord i mitten av västra väggen med sittplatser installerade.</p> <p>*Borttagande av ljusgaller för fönster i väster för mera ljus.</p> <p>*Skärmar vid läktarpelarna för mindre insyn mot toalett. Skärmarna nyttjade för klädkrokar och anslagsyta.</p> <p>*Städrum installerat i brudkammaren där gamla toaletten fanns.</p> <p>*Komplettering av målning i koret, vid körplatsen, i förplatsen i väster och i sakristian.</p> <p><u>Brandskyddsåtgärder.</u></p> <p>*Automatiskt brandlarm med anslutning till brandcentral planerat. Ett system med tomrör och sprinklermunstycken planerades, till vilket brandkåren kunde koppla in slangar i marknivån. Detta för att skydda tornets övre delar. Beslut om telelarm i valvens mönster.</p>	
1991-10-22	*Utvidgning av Hörnefors nya begravningsplats (Hörneå 8:4).	ATA.
1992-06-12.	*Ändring av exteriör till gravkapellet. Godkänd av länsstyrelsen Ny utrymningsväg i söder, genom att ett fönster i officiantrummet borttages för att ge plats till dörr och fönster. Markplanet utvändigt förhöjt med 60 cm, med plattlagd gång ned mot befintlig grusgång.	Vb museums aktarkiv. Dnr 565/92.
1992-07-16.	*Konservering av vit mässhake, Libraria från 1941.	ATA. Dnr 4353-92.
1996-03-24	*Begravningskapell. Tillstånd att tillbygga gravkapellet mot sydväst.	ATA. Dnr 225-7758-96.
1999-03-22	<p>Fönsterrenovering och mindre exteriörarbeten. Utfört sommaren 1999.</p> <p>*Återgång till ursprunglig mörkare färgsättning på fönsterbågarna i gråblågrön ton.</p> <p>*Turellen i västra hörnet rengjort. Södra ingångens gavelkrön överstruken med svartpigmenterad tjära.</p> <p>*Foglagningar i putsen.</p>	ATA. Dnr 225-2846-99.
1999-11-15.	*Konservering av antependium av rött kläde med rika broderier från 1908.	ATA. Dnr 512-5714-99.

